

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

TURINYS

Iš Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) perimti standartai	4
LST ISO 4:2005 Informacija ir dokumentavimas. Antraštinių žodžių ir leidinių antraščių trumpinimo taisyklės...	4
LST ISO 8:2000 Dokumentai. Periodinio leidinio įforminimas	4
LST ISO 9:2002 Informacija ir dokumentai. Kirilicos rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. Slavų ir ne slavų kalbos	5
LST ISO 18:2000 Dokumentai. Periodinio leidinio turinys	5
LST ISO 233:2005 Dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis.....	5
LST ISO 233-2:2005 Informacija ir dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 2 dalis. Arabų kalba. Supaprastintas transliteravimas.....	5
LST ISO 233-3:2005 Informacija ir dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 3 dalis. Persų kalba. Supaprastintas transliteravimas	6
LST ISO 259:2005 Dokumentavimas. Hebrajų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis.....	6
LST ISO 259-2:2005 Informacija ir dokumentavimas. Hebrajų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 2 dalis. Supaprastintas transliteravimas.....	6
LST ISO 690:2010 Informacija ir dokumentavimas. Bibliografinių nuorodų ir informacijos šaltelių citavimo gairės.....	6
LST ISO 843:2005 Informacija ir dokumentavimas. Graikiškų rašmenų vertimas lotyniškais rašmenimis	7
LST ISO 999:2006 Informacija ir dokumentavimas. Rodyklių turinio, sudarymo ir pateikimo rekomendacijos....	7
LST ISO 1086:2001 Informacija ir dokumentai. Antraštiniai knygų lapai	7
LST ISO 2108:2018 Informacija ir dokumentai. Tarptautinis standartinis knygos numeris (ISBN).....	8
LST ISO 2145:2005 Dokumentavimas. Skyrių ir poskyrių numeravimas rašytiniuose dokumentuose.....	8
LST ISO 2384:2003 Dokumentai. Vertimų pateikimas	8
LST ISO 2789:2013 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinė bibliotekų statistika	8
LST ISO 3166-1:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų kodai. 1 dalis. Šalių pavadinimų kodai.....	9
LST ISO 3166-2:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų pateikimo kodai. 2 dalis. Šalių regionų pavadinimų kodai..	9
LST ISO 3166-3:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų pateikimo kodai. 3 dalis. Anksčiau vartotų šalių pavadinimų kodai	9
LST ISO 3297:2018 Informacija ir dokumentai. Tarptautinis standartinis serialinio leidinio numeris (ISSN)	10
LST ISO 3602:2005 Dokumentavimas. Japonų kalbos romanizavimas (kana script).....	10
LST ISO 5127:2019 Informacija ir dokumentavimas. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas	10
LST ISO 6357:2000 Dokumentai. Knygų ir kitų leidinių nugarėlių antraštės	11
LST ISO 7098:2016 Informacija ir dokumentavimas. Kinų kalbos lotynizacija	11
LST ISO 7154:2005 Dokumentavimas. Bibliografinio sisteminimo principai.....	11

LST ISO 7275:2002 Dokumentai. Serijų antraščių pateikimas	11
LST ISO 9707:2011 Informacija ir dokumentavimas. Statistiniai duomenys apie išleistas knygas, laikraščius, periodinius ir elektroninius leidinius bei jų platinimą.....	12
LST ISO 10160:2016 Informacija ir dokumentavimas. Atvirųjų sistemų sujungimas. Tarpbibliotekinio skolinimo taikomųjų programų lygmens paslaugų apibrėžtis.....	12
LST ISO 10324:2007 Informacija ir dokumentai. Fondo duomenų pateiktys. Suvestinis lygmuo	13
LST ISO 10957:2009 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis muzikos leidinio numeris (ISMN)	13
LST ISO 11108:2006 Informacija ir dokumentavimas. Archyvinių dokumentų popierius. Patvarumo ir ilgalaikiškumo reikalavimai.....	14
LST ISO 11620:2015 Informacija ir dokumentavimas. Bibliotekos veiklos rodikliai	14
LST ISO 11798:2006 Informacija ir dokumentavimas. Įrašų, atspaudų ir kopijų popieriuje patvarumas ir ilgalaikiškumas. Reikalavimai ir bandymo metodai	14
LST ISO 11799:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų laikymo reikalavimai, skirti archyvų ir bibliotekų medžiagai	15
LST ISO 14416:2006 Informacija ir dokumentavimas. Archyvų ir bibliotekų naudojamų knygų, periodinių ir serialinių leidinių bei kitokių popierinių dokumentų įrišimo reikalavimai. Metodai ir medžiagos.....	15
LST ISO 15489-1:2016 Informacija ir dokumentai. Dokumentų valdymas. 1 dalis. Sąvokos ir principai.....	16
LST ISO 15706-2:2008 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis audiovizualinis numeris (ISAN). 2 dalis. Versijos identifikatorius.....	16
LST ISO 15836-1:2018 Informacija ir dokumentavimas. <i>Dublin Core</i> metaduomenų elementų rinkinys. 1 dalis. Pagrindiniai elementai	17
LST ISO 16175-1:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 1 dalis. Apžvalga ir principų formulavimas	17
LST ISO 16175-2:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 2 dalis. Skaitmeninių įrašų valdymo sistemų gairės ir funkciniai reikalavimai ...	17
LST ISO 16175-3:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 3 dalis. Įmonės sistemų įrašų gairės ir funkciniai reikalavimai.....	18
LST ISO 16439: 2016 Informacija ir dokumentavimas. Bibliotekų poveikio vertinimo metodai ir procedūros...18	
LST ISO 18461: 2017 Tarptautinė muziejų statistika	18
LST ISO 21127:2017 Informacija ir dokumentavimas. Kultūros paveldo informacijos mainų ontologija	19
LST ISO 22310:2007 Informacija ir dokumentavimas. Rekomendacijos standartų projektų rengėjams dėl dokumentų valdymo reikalavimų formulavimo standartuose	19
LST ISO 23081-1:2018 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo procesai. Dokumentų metaduomenys. 1 dalis. Principai.....	20
LST ISO 23081-2:2009 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų metaduomenų valdymas. 2 dalis. Konceptijos ir realizacijos klausimai.....	20
LST ISO 25964-1:2012 Informacija ir dokumentavimas. Sisteminiai žodynai ir sąsaja su kitais žodynais. 1 dalis. Sisteminiai žodynai, skirti informacijos paieškai.....	21
LST ISO 26324:2013 Informacija ir dokumentavimas. Objekto skaitmeninio identifikatoriaus sistema.....	21
LST ISO 27729:2015 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis vardo identifikatorius (ISNI) ...	22
LST ISO 28500:2018 Informacija ir dokumentavimas. WARC failo formatas.....	22
LST ISO 30300:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas	22

LST ISO 30301:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Reikalavimai	23
LST ISO 30302:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Įdiegimo gairės	23
Iš Europos standartizacijos komiteto (CEN) perimti standartai	24
LST EN 15744:2009 Filmų identifikavimas. Mažiausias kinematografinių kūrinių metaduomenų rinkinys	24
LST EN 15757:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Techniniai reikalavimai, keliami temperatūrai ir santykinėi drėgmei siekiant riboti organinių higroskopinių medžiagų mechaninę pažeidimą dėl klimato veikimo.....	24
LST EN 15758:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Oro ir objektų paviršių temperatūrų matavimo procedūros ir matuokliai	24
LST EN 15759-1:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Vidaus klimatas. 1 dalis. Bažnyčių, koplyčių ir kitų kulto vietų šildymo gairės.....	24
LST EN 15759-2:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Vidaus klimatas. 2 dalis. Ventilacijos valdymas kultūros paveldo pastatams ir rinkiniams apsaugoti	25
LST EN 15801:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Kapiliarinės sugerties nustatymas.....	25
LST EN 15802:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Statinio sąlyčio kampo nustatymas... 25	25
LST EN 15803:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Pralaidumo vandens garui nustatymas (δp).....	25
LST EN 15886:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Paviršių spalvos matavimas	26
LST EN 15898:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Pagrindiniai bendrieji terminai ir jų apibrėžtys	26
LST EN 15907:2010 Filmų identifikavimas. Metaduomenų funkcinio suderinamumo pagerinimas. Elementų rinkiniai ir sandaros	26
LST EN 15946:2011 Kultūros vertybių išsaugojimas. Transportuojamų vertybių pakavimo principai	26
LST EN 15999-1:2014 Kultūros paveldo išsaugojimas. Vitrinų, naudojamų kultūros vertybėms eksponuoti ir saugoti, projektavimo gairės. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai	27
LST EN 16085:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Ėminių ėmimo iš kultūros vertybių medžiagų metodika. Bendrosios taisyklės	27
LST EN 16095:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Kilnojamojo kultūros paveldo būklės registravimas	27
LST EN 16096:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Nekilnojamojo kultūros paveldo būklės įvertinimas ir ataskaita	27
LST EN 16141:2013 Kultūros paveldo išsaugojimas. Aplinkos sąlygų valdymo gairės. Atvirieji saugojimo įrenginiai: centrų, skirtų kultūros paveldui saugoti ir tvarkyti, apibrėžtys ir charakteristikos.....	28
LST CEN/TS 16163:2014 Kultūros vertybių išsaugojimas. Vidaus parodų tinkamo apšvietimo parinkimo gairės ir procedūros.....	28
LST EN 16242:2013 Kultūros vertybių išsaugojimas. Oro drėgmės ir drėgmės mainų tarp oro ir kultūros vertybių matavimo procedūros ir matuokliai	28
LST EN 16302:2013 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Vandens sugerties matavimas pipetės metodu.....	29
LST EN 16322:2014 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Džiūvimo savybių nustatymas.....	29
LST CEN/TS 16371:2012 Gairės, skirtos EN 15744 ir EN 15907 įdiegėjams.....	29
LST EN 16455:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Tirpių druskų ekstrahavimas ir nustatymas gamtiniame akmenyje ir giminiškose medžiagose, panauduotuose ir naudojamuose kultūros paveldo objektuose	29
LST EN 16515:2015 Kultūros vertybių išsaugojimas. Gamtinio akmens, naudojamo kultūros vertybėse, apibūdinimo gairės.....	30
LST EN 16572:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Techninių terminų, susijusių su kultūros paveldo srityje naudojamu mūro skiediniu, išoriniu ir vidiniu tinku, žodynas	30

LST EN 16581:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Akytųjų neorganinių medžiagų paviršiaus apsauga. Laboratoriniai bandymo metodai hidrofobinių gaminių charakteristikoms įvertinti.....	30
LST EN 16648:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Transportavimo metodai	30
LST EN 16682:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Nekilnojamąjį kultūros paveldą sudarančių medžiagų drėgmės kiekio ar vandens kiekio matavimo metodai	31
LST EN 16782:2016 Kultūros paveldo išsaugojimas. Akytųjų neorganinių medžiagų valymas. Kultūros paveldo objektų valymo lazeriu technologijos.....	31
LST EN 16790:2016 Kultūros paveldo išsaugojimas. Integruota kenkėjų kontrolė kultūros paveldui apsaugoti	31
LST EN 16853:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Sprendimų priėmimas, planavimas ir įgyvendinimas.....	31
LST EN 16873:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Sausumos archeologinėse vietose rastos įmirkusios medienos tvarkymo gairės	31
LST EN 16883:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Istorinių pastatų energinių charakteristikų gerinimo gairės	31
LST EN 16893:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Paveldo rinkiniams saugoti ar naudoti skirtų pastatų ar patalpų vietos, statybos ir pritaikymo reikalavimai	31
LST EN 17036:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Apdorotų ar neapdorotų akytųjų neorganinių medžiagų paviršių dirbtinis sendinimas imituojama saulės spinduliuote	32

Iš Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) perimti standartai

LST ISO 4:2005 Informacija ir dokumentavimas. Antraštinių žodžių ir leidinių antraščių trumpinimo taisyklės (tapatus ISO 4:1997 *Information and documentation – Rules for the abbreviation of title words and titles of publications*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarto taisyklės taikomos trumpinant serialinių leidinių ir, jei tinka, ne serialinių leidinių antraštes ir antraštinius žodžius. Jomis siekiama padėti autoriams, redaktoriams, bibliotekininkams ir visiems, susijusiems su informacijos kūrimu ir pateikimu, sudaryti nedviprasmiškus trumpinius cituojant leidinių antraštes, pvz., išnašose, nuorodose, bibliografijose.

Standarte pateikiamos 22 terminų apibrėžtys.

LST ISO 8:2000 Dokumentai. Periodinio leidinio įforminimas (tapatus ISO 8:1977 *Documentation – Presentation of periodicals*)

Standartas nustato periodinio leidinio įforminimo taisykles, palengvinančias redaktorių ir leidėjų darbą; šios taisyklės padės redaktoriams ir leidėjams nusistatyti savo darbo tvarką ir aiškumą. Standarto keliami reikalavimai yra nevienodai svarbūs ir kai kurie jų gali neatitikti meninio, techninio ar reklaminio pobūdžio.

LST ISO 9:2002 Informacija ir dokumentai. Kirilicos rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. Slavų ir ne slavų kalbos

(tapatus ISO 9:1995 *Information and documentation – Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters – Slavic and non-Slavic languages*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato slavų ir ne slavų kalbų kirilicos rašmenų transliteravimo į lotyniškus rašmenis sistemą, atitinkančią griežtojo transliteravimo principus siekiant įgalinti tarptautinius informacijos mainus, ypač elektroninėmis priemonėmis. Standartas apibrėžia bendruosius rašto sistemų ir abėcėlinių rašto sistemų transliteravimo principus bei transliteravimo, retransliteravimo, transkripcijos ir romanizavimo sąvokas. Yra rašmenų transliteravimo lentelės su pavyzdžiais.

Standarto prieduose pateikiami slavų ir ne slavų kalbų kirilicos rašmenų diakritiniai ženklai bei kalbų sąrašas.

LST ISO 18:2000 Dokumentai. Periodinio leidinio turinys

(tapatus ISO 18:1981: *Documentation – Contents list of periodicals*)

Standartas nustato periodinio leidinio turinio įforminimo taisykles.

LST ISO 233:2005 Dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis

(tapatus ISO 233:1984 *Documentation – Transliteration of Arabic characters into Latin characters*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato arabiškų rašmenų transliteravimo lotyniškais rašmenimis sistemą, besiremiančią griežtojo konvertavimo principais.

Standarto prieduose pateikiami vartojami diakritiniai ženklai.

LST ISO 233-2:2005 Informacija ir dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 2 dalis. Arabų kalba. Supaprastintas transliteravimas

(tapatus ISO 233-2:1993 *Information and documentaton – Transliteration of Arabic characters into Latin characters – Part 2: Arabic language – Simplified transliteration*) (standarto tekstas anglų kalba)

Šioje standarto dalyje nustatoma supaprastinta arabiškų rašmenų transliteravimo lotyniškais rašmenimis sistema.

Standarto prieduose pateikiami vartojami diakritiniai ženklai.

LST ISO 233-3:2005 Informacija ir dokumentavimas. Arabiškų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 3 dalis. Persų kalba. Supaprastintas transliteravimas

(tapatus ISO 233-3:1999 *Information and documentation – Transliteration of Arabic characters into Latin characters – Part 3: Persian language – Simplified transliteration*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato supaprastinta persų rašmenų transliteravimo lotyniškais rašmenimis sistemą.

Standarto prieduose pateikiamos skirtingos ženklų pozicinės formos ir ženklų pavadinimai, kaip numatyta ISO 10646-1 standarte.

LST ISO 259:2005 Dokumentavimas. Hebrajų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis

(tapatus ISO 259:1984 *Documentation – Transliteration of Hebrew characters into Latin characters*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato hebrajų rašmenų transliteravimo lotyniškais rašmenimis sistemą, besiremiančią griežtojo konvertavimo principais.

Standarto priede pateikiami vartojami diakritiniai ženklai.

LST ISO 259-2:2005 Informacija ir dokumentavimas. Hebrajų rašmenų transliteravimas lotyniškais rašmenimis. 2 dalis. Supaprastintas transliteravimas

(tapatus ISO 259-2:1994 *Information and documentation – Transliteration of Hebrew characters into Latin characters – Part 2: Simplified transliteration*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato supaprastintą hebrajų rašmenų konvertavimo lotyniškais rašmenimis sistemą.

Standarto prieduose pateikiami vartojami diakritiniai ženklai ir hebrajų rašmenų pavadinimai.

LST ISO 690:2010 Informacija ir dokumentavimas. Bibliografinių nuorodų ir informacijos išteklių citavimo gairės (tapatus ISO 690:2010 *Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas siūlo bibliografinių nuorodų rengimo ir citavimo gaires. Jis taikomas bibliografinėms nuorodoms į visų tipų informacijos išteklius (monografijas, serialinius leidinius, teikinius, patentus, kartografinę medžiagą, elektroninius informacijos išteklius (įskaitant ir kompiuterių programinę įrangą bei duomenų bazines), muzikos kūrinius, garso įrašus, atspaudus, fotografijas, grafiką, garsinius regimuosius kūrinius, judančius vaizdus.

Netaikomas kompiuterio teikiamoms nuorodoms ir teisės bei vyriausybinių dokumentų, sutarčių ir mokslinių publikacijų nuorodoms, kurioms taikomi savi standartai. Standartas nereikalauja naudoti kokį nors nuorodos ar citatos stilių ir nereglamentuoja skyrybos.

Standarto prieduose nurodomi citavimo ir nuorodų teikimo būdai bei pateikiami bibliografinių nuorodų pavyzdžiai.

Standarte pateikiamos 17 terminų apibrėžtys.

LST ISO 843:2005 Informacija ir dokumentavimas. Graikiškų rašmenų vertimas lotyniškais rašmenimis (tapatus ISO 843:1997 *Information and documentation – Conversion of Greek characters into Latin characters*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte pateikiama graikiškų rašmenų konvertavimo lotyniškais rašmenimis sistema. Ši sistema nustato taisykles, reglamentuojančias: (1) graikiškų rašmenų konvertavimą lotyniškais rašmenimis ir (2) graikiškų rašmenų transkribavimą lotyniškais rašmenimis.

Standarto prieduose apibūdinami rašto sistemų konvertavimo standartai ir bendrieji principai bei pateikiama lentelė, kurioje apibrėžiama grįžtamoji transkripcija ir teikiamos tarimo pagal Tarptautinę fonetinę abėcėlę (IPA) rekomendacijos.

LST ISO 999:2006 Informacija ir dokumentavimas. Rodyklių turinio, sudarymo ir pateikimo rekomendacijos (tapatus ISO 999:1996 *Information and documentation – Guidelines for the content, organization and presentation of indexes*)

Standarte siūlomos rodyklių turinio sudarymo ir pateikimo rekomendacijos. Standartas taikomas knygoms (įskaitant ir grožinę literatūrą), periodiniams leidiniams, ataskaitoms, patentintiniams dokumentams ir kitiems rašytiniams bei spausdintiniams dokumentams, taip pat ir nespausdintinei medžiagai, tokiai kaip elektroniniai dokumentai, žemėlapiai ir trimačiai objektai.

Standarte pateikiamos 4 terminų apibrėžtys.

LST ISO 1086:2001 Informacija ir dokumentai. Antraštiniai knygų lapai (tapatus ISO 1086:1991 *Information and documentation – Title leaves of books*)

Standartas nustato antraštinių knygų lapų įforminimo taisykles.

Standarte pateikiamos 24 terminų apibrėžtys.

LST ISO 2108:2018 Informacija ir dokumentai. Tarptautinis standartinis knygos numeris (ISBN)
(tapatus ISO 2108:2017 *Information and documentation – International standard book number (ISBN)*)
(standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato tarptautinio standartinio knygos numerio (ISBN) kaip vienintelės tarptautinės identifikavimo sistemos kiekvienam gaminio pavidalui ar monografinio leidinio laidai, kurią išleido ar pagamino tam tikras leidėjas, reikalavimus. Jame išsamiai apibūdinama ISBN kodo sandara.

Standarto prieduose pateikiami ISBN suteikimo ir naudojimo principai, apibūdinamas ISBN sistemos administravimas, nurodoma ISBN kontrolės ženklo paskirtis ir skaičiavimo metodas, apibūdinami suteikto ISBN metaduomenys.

Standarte pateikiamos 19 terminų apibrėžtys.

LST ISO 2145:2005 Dokumentavimas. Skyrių ir poskyrių numeravimas rašytiniuose dokumentuose
(tapatus ISO 2145:1978 *Documentation – Numbering of divisions and subdivisions in written documents*)
(standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato visų tipų rašytinių dokumentų (rankraščių, knygų, žurnalų straipsnių ir kt.) skyrių ir poskyrių numeravimo sistemą.

LST ISO 2384:2003 Dokumentai. Vertimų pateikimas
(tapatus ISO 2384:1977 *Documentation – Presentation of translations*)

Standartas nustato taisykles, garantuojančias, kad vertimai pateikiami standarto nustatyta forma, kuri supaprastina jų vartojimą įvairioms naudotojų grupėms.

LST ISO 2789:2013 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinė bibliotekų statistika
(tapatus ISO 2789:2013 *Information and documentation – International library statistics*)

Standarte informacijos paslaugų teikėjų bendruomenei nurodyta, kaip rinkti ir pateikti statistiką, skirtą (1) tarptautinių ataskaitų tikslams; (2) užtikrinti suderinamumą tarp valstybių dėl statistinių matų, dažniausiai naudojamų bibliotekų vadovų, o ne rengiant tarptautines ataskaitas; (3) gerai praktikai užtikrinti naudojant statistiką bibliotekų ir informacijos paslaugoms valdyti.

Standarto prieduose apibūdinami tik kai kuriems sektoriams svarbūs papildomi matai, aiškinamos smulkesnei statistinei analizei rekomenduojamos kategorijos ir pateikiama abėcėlinė rodyklė lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis.

Standarte pateikiamos 77 terminų apibrėžtys.

LST ISO 3166-1:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų kodai. 1 dalis. Šalių pavadinimų kodai (tapatus ISO 3166-1:2013 *Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 1: Country codes*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis pateikia visuotinai naudotinas šalių ir teritorijų pagrindinių administracinių pavadinimų, kuriems taikomas LST ISO 3166-1:2014, kodą. Standartas skirtas taikyti kartu su LST ISO 3166-1:2014.

Standarte pateikiamos 3 terminų apibrėžtys.

LST ISO 3166-2:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų pateikimo kodai. 2 dalis. Šalių regionų pavadinimų kodai (tapatus ISO 3166-2:2013 *Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 2: Country subdivision code*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis reglamentuoja kodus, naudotinus šalių ir teritorijų pagrindinių administracinių regionų, kuriems taikomas LST ISO 3166-1 standartas, pavadinimams žymėti. Jis skirtas taikyti kartu su LST ISO 3166-1.

Standarto prieduose pateikiami šalių administracinių regionų ir kodų elementų bibliografiniai šaltiniai, raidžių su diakritiniais ženklais keitimo pavyzdžiai ir ISO 639-1 standarto kalbų pavadinimų *alpha-2* kodai.

LST ISO 3166-3:2014 Šalių ir jų regionų pavadinimų pateikimo kodai. 3 dalis. Anksčiau vartotų šalių pavadinimų kodai (tapatus ISO 3166-3:2013 *Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 3: Code for formerly used names of countries*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato šalių pavadinimų, kurie buvo pašalinti iš ISO 3166 standarto 1–7 laidų ir paskesnių ISO 3166-1 standarto laidų, kodų pateikimo principus ir priežiūros tvarką.

Standarte pateikiamos 4 terminų apibrėžtys.

LST ISO 3297:2018 Informacija ir dokumentai. Tarptautinis standartinis serialinio leidinio numeris (ISSN) (tapatus ISO 3297:2017 *Information and documentation – International standard serial number (ISSN)*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte apibrėžiamas standartinis kodas (ISSN), vienareikšmiškai identifikuojantis serialinius leidinius ir kitus tęstinius išteklius. Jame taip pat apibūdinta ir tam tikra priemonė – „siejamasis ISSN (ISSN-L)“, leidžianti sugretinti arba susieti to paties tęstinio ištekliams skirtingų formų versijas. ISSN taikomas serialiniams leidiniams ir kitiems tęstiniams ištekliams, išleistiems, leidžiamiems ar numatomiems leisti arba pagaminti artimiausioje ateityje bet kuria išleidimo ar pagaminimo forma.

Standarto prieduose apibūdinamas ISSN kontrolinis skaitmuo ir pateikiamos jo apskaičiavimo procedūros; apibūdinami ISSN metaduomenys, siejamasis ISSN, ISSN centrų vaidmuo bei atsakomybė ir ISSN bei siejamojo ISSN (ISSN-L) naudojimas kitose identifikavimo ir susiejimo sistemose.

Standarte pateikiamos 9 terminų apibrėžtys.

LST ISO 3602:2005 Dokumentavimas. Japonų kalbos romanizavimas (kana script) (tapatus ISO 3602:1989 *Documentation – Romanization of Japanese (kana script)*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato dabartinės rašomosios japonų kalbos romanizavimo sistemą. Jis taikomas tik japonų *kana* abėcėlės transkribavimui lotyniškais rašmenimis. Jame nėra tiesiogiai nurodoma, kaip transkribuoti *kanzi* abėcėlę ir kartu vartojamas *kanzi* bei *kana*. Transkribuotojai turėtų žinoti *kanzi* ir *kana* santykį nustatančias taisykles.

LST ISO 5127:2019 Informacija ir dokumentavimas. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas (tapatus ISO 5127:2017 *Information and documentation – Foundation and vocabulary*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas skirtas palengvinti tarptautinį bendradarbiavimą informacijos ir dokumentavimo srityje. Jame pateikiami su šia sritimi tiesiogiai susijusių sąvokų terminai ir apibrėžtys bei apibūdinami terminų straipsnių santykiai.

Standarte yra lietuviškų, angliškų ir prancūziškų terminų rodyklės.

LST ISO 6357:2000 Dokumentai. Knygų ir kitų leidinių nugarėlių antraštės

(tapatus ISO 6357:1985 *Documentation – Spine titles on books and other publications*)

Standartas siūlo bendrąsias antraščių išdėstymo knygų nugarėlėse taisykles ir kitus (vietos ir krypties) reikalavimus, taikytinus knygoms, serialiniams leidiniams, ataskaitoms ir kitiems dokumentams (dėžutėse, kasetėse ir pan.), numatytiems laikyti lentynose. Šios taisyklės taikomos tik tekstams lotynų, graikų ir kirilicos rašmenimis. Apibrėžiamos taip pat ir nugarėlių ploto, skirto bibliotekiniam atpažinimui, paskirstymo bei knygų nugarėlių pakraščių antraščių pateikimo taisyklės.

Standarte pateikiamos 3 terminų apibrėžtys.

LST ISO 7098:2016 Informacija ir dokumentavimas. Kinų kalbos lotynizacija

(tapatus ISO 7098:2015 *Information and documentation – Romanization of Chinese*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte pateikiami šiuolaikinės kinų kalbos (mandarinų), kuri yra oficiali Kinijos Liaudies Respublikos kalba, romanizavimo principai. Jis taikomas bibliografijoms, katalogams, rodyklėms, vietovardžių sąrašams ir pan.

Standarto prieduose pateikiami kinų kalbos skiemenų formų ir kinų kalbos balsių šešioliktainių kodų bei toninio kirčio lentelės, kinų kalbos skiemenų dviprasmiškumo indeksai.

Standarte pateikiamos 9 terminų apibrėžtys.

LST ISO 7154:2005 Dokumentavimas. Bibliografinio sisteminimo principai

(tapatus ISO 7154:1983 *Documentation – Bibliographic filing principles*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia bendruosius bibliografinio sisteminimo principus, kurie turi būti įtraukiami į bibliografijų, bibliotekų, dokumentavimo centrų, taip pat ir šalių bei kalbų grupių sisteminimo taisykles. Standartas taikomas bibliografiniai informacijai tiek spausdintine, tiek ir elektronine forma bei identifikuojant sisteminimo vienetus bibliografiniuose įrašuose kompiuterio skaitoma forma ir apdorojant juos ranka arba kompiuteriu.

Standarte pateikiamos 29 terminų apibrėžtys.

LST ISO 7275:2002 Dokumentai. Serijų antraščių pateikimas

(tapatus ISO 7275:1985 *Documentation – Presentation of title information of series*)

Standarte aprašyti elementai, reikalingi serijoms ir serijų dalims atpažinti, ir nustatomos šių elementų vietos bei išdėstymo taisyklės. Standarto tikslas – sudaryti galimybes leidėjams ir redaktoriams atpažinti leidinius, grupuojamus serijomis, ir taip palengvinti serijų įsigijimą ir aprašymą.

Standarte pateikiamos 3 terminų apibrėžtys.

LST ISO 9707:2011 Informacija ir dokumentavimas. Statistiniai duomenys apie išleistas knygas, laikraščius, periodinius ir elektroninius leidinius bei jų platinimą
(tapatus ISO 9707:2008 *Information and documentation – Statistics on the production and distribution of books, newspapers, periodicals and electronic publications*)

Standartas teikia rekomendacijas tarptautinei leidėjų bendruomenei apie tai, kaip tvarkyti leidybos statistinius duomenis. Standarto taikymo sritis apima statistinius duomenis apie knygas, brošiūras, laikraščius, periodinius leidinius, paskelbtas duomenų bazines ir leidybos pramonę. Pateikiami statistinių duomenų rinkimo principai ir jų pateikimo bendrosios nuostatos, įtrauktini leidiniai.

Standarto priede pateikiama apskaitomų leidinių teminė klasifikacija.

Standarte pateikiamos 40 terminų apibrėžtys.

LST ISO 10160:2016 Informacija ir dokumentavimas. Atvirųjų sistemų sujungimas. Tarpbibliotekinio skolinimo taikomųjų programų lygmens paslaugų apibrėžtis
(tapatus ISO 10160:2015 *Information and documentation – Interlibrary loan application service definition*)
(standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia tarpbibliotekinio skolinimo paslaugų teikimo rekomendacijas, taikytinas bibliotekose vykdant tarpbibliotekinio skolinimo veiklą atviro sisteminio tarpusavio ryšio aplinkoje, kaip nustatyta ISO 7498 standarte.

Standartas neapima produktų individualių įgyvendinimo atvejų ir neriboja kompiuterių sistemų elementų bei naudotojo sąsajų įgyvendinimo.

Standarto prieduose yra sekos diagramos (ilustruojančios, kaip skolinimo veiksmų sekos susijusios laiko atžvilgiu) ir apibūdinamas tarpbibliotekinio skolinimo paslaugų ryšio bei dokumentų pristatymo santykis (užsakytų dokumentų pristatymas nepatenka į tarpbibliotekinio skolinimo paslaugų sritį ir priklauso nuo atitinkamos pristatymo tarnybos).

Standarte pateikiamos 39 terminų apibrėžtys.

LST ISO 10324:2007 Informacija ir dokumentai. Fondo duomenų pateiktys. Suvestinis lygmuo
(tapatus ISO 10324:1997 *Information and documentation – Holdings statements – Summary level*)

Standartas apibrėžia fondų duomenų pateikčių suvestinio lygmens reikalavimus serialiniams ir neserialiniams bibliografiniams objektams, kuriais siekiama išlaikyti nuoseklumą perduodant ir keičiantis informacija apie fondus. Standartas skirtas pateikti fondo duomenis kaip atvaizdinį. Pateikiant duomenis elektronine forma turi būti įtraukti šiame tarptautiniame standarte nustatyti duomenų elementai, nors jų pateikimo tvarka kompiuteriniame įrašė gali skirtis. Standartas apibrėžia suvestinio lygmens serialinių bei neserialinių bibliografinių objektų fondo duomenų pateikčių elementus, tinkamus vienos ar daugiau bibliotekų ar organizacijų fondų sąrašams sudaryti. Jame apibrėžiamas duomenų elementų turinys ir jų pateikimo tvarka duomenų srityse bei nustatomi duomenų sričių įtraukimo į fondo duomenų pateiktis reikalavimai. Pagal šį standartą reikalaujama, kad fondo duomenų pateiktys būtų susijusios su bibliografinio objekto, kuriam duomenys priklauso, identifikavimu. Standartas taikomas bibliografinių objektų fondo duomenų pateiktims bet kokioje fizinėje laikmenoje. Standarto rekomendacijos nesusijusios su katalogavimo taisyklių sistemų reikalavimais.

Standarto prieduose apibūdinama bibliografinio objekto taksonomija, fondo duomenų pateikčių atvaizdinio formatai ir pateikiami pavyzdžiai.

Standarte pateikiamos 52 terminų apibrėžtys.

LST ISO 10957:2009 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis muzikos leidinio numeris (ISMN)
(tapatus ISO 10957:2009 *Information and documentation – International standard music number (ISMN)*)
(standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia Tarptautinį standartinį muzikos leidinio numerį (ISMN). Jis taikomas natų leidiniams, taip pat ir natoms, kurios kartu su kita medija (pvz., garso įrašu) sudaro integralią visumą. ISMN netaikomas atskirai pateikiamai medijos medžiagai identifikuoti, pvz., garso ar audiovizualiniams produktams (kompaktiniams diskams, skaitmeniniams vaizdo diskams).

Standarto prieduose siūlomos ISMN suteikimo ir taikymo bei 13 skaitmenų ISMN naudojimo rekomendacijos, pateikiami ISMN kontroliniai skaitmenys ir ISMN registravimui būtini metaduomenys bei apibūdinamas ISMN sistemos administravimas.

Standarte pateikiamos 5 terminų apibrėžtys.

LST ISO 11108:2006 Informacija ir dokumentavimas. Archyvinių dokumentų popierius. Patvarumo ir ilgalaikiškumo reikalavimai

(tapatus ISO 11108:1996 *Information and documentation – Archival paper – Requirements for permanence and durability*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas taikomas popieriui be rašomosios medžiagos, naudojamam dokumentams ir publikacijoms, skirtoms ilgalaikiam saugojimui ir dažnam naudojimui.

Standarto priede išaiškinti archyvinių dokumentų popieriaus atitikimo ISO 9706 standartui aspektai.

Standarte pateikiamos 4 terminų apibrėžtys.

LST ISO 11620:2015 Informacija ir dokumentavimas. Bibliotekos veiklos rodikliai

(tapatus ISO 11620:2014 *Information and documentation – Library performance indicators*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarto reikalavimai taikomi visų šalių visų tipų bibliotekoms. Veiklos rodikliai gali būti naudojami juos lyginant laiko atžvilgiu toje pačioje bibliotekoje; gali būti lyginami ir kelių bibliotekų veiklos rodikliai atsižvelgiant į standarto „Taikymo srityje“ nurodytus aspektus.

Standarto prieduose pateikiami ir apibūdinami bibliotekų veiklos rodikliai.

Standarte pateikiamos 57 terminų apibrėžtys.

LST ISO 11798:2006 Informacija ir dokumentavimas. Įrašų, atspaudų ir kopijų popieriuje patvarumas ir ilgalaikiškumas. Reikalavimai ir bandymo metodai

(tapatus ISO 11798:1999 *Information and documentation – Permanence and durability of writing, printing and copying on paper – Requirements and test methods*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato bibliotekose, archyvuose ir kitoje apsaugotoje aplinkoje saugomų įrašų, atspaudų ir kopijų popieriuje patvarumo ir ilgaamžiškumo reikalavimus bei tokio patvarumo ir ilgaamžiškumo įvertinimo metodus. Jis taikomas vienspalviams ir spalvotiems vaizdams popieriuje, tačiau netaikomas dokumentams, saugojamiems kenksmingomis sąlygomis, ir juridiniams (pvz., bankų) dokumentams.

Standarto prieduose apibūdinama popieriaus įvertinimo eiga, popieriaus mėginio parengimas ir optinio tankumo matavimas.

Standarte pateikiamos 12 terminų apibrėžtys.

LST ISO 11799:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų laikymo reikalavimai, skirti archyvų ir bibliotekų medžiagai

(tapatus ISO 11799:2015 *Information and documentation – Document storage requirements for archive and library materials*)

Standarte apibūdintos saugyklų, skirtų ilgalaikiam archyvų ir bibliotekų medžiagos išsaugojimui, ypatybės. Jame nustatomi pastatų vietos, statybos ir atnaujinimo bei juose ir aplink juos naudojamos įrangos reikalavimai. Standartas taikomas visai archyvų ir bibliotekų medžiagai, esančiai saugyklose, kuriose, be medžiagos popierine laikmena, gali būti taip pat ir kitokių medijos rūšių medžiagos.

Daugelyje sričių taikomi šalies arba vietiniai statybos nuostatai, apimantys viešųjų pastatų ir pastatų, kuriuose saugomi vertingi objektai, statybą, saugą bei saugumą (priešgaisrinės saugos apsaugines priemones; avarinius išėjimus; apsaugą nuo žemės drebėjimo, vagysčių, įsilaužimų, teroristinių atakų ir t. t.) ir profesionaliam naudojimui skirtas paslaugas bei įrangą. Todėl šis standartas neapima išsamių šiose srityse taikomų taisyklių ir nuostatų, išskyrus tuos atvejus, kai pateikiamos tokias taisykles ir nuostatus papildančios rekomendacijos.

Standarto prieduose apibūdinamos gaisrų prevencijos ir gesinimo sistemos, pateikiamos didžiausios leistinos oro teršalų ribos ir pasirengimo nelaimėms nuostatos, rekomenduojamos archyvų ir bibliotekų medžiagos ilgalaikio išsaugojimo klimatinės sąlygos.

Standarte pateikiamos 5 terminų apibrėžtys.

LST ISO 14416:2006 Informacija ir dokumentavimas. Archyvų ir bibliotekų naudojamų knygų, periodinių ir serialinių leidinių bei kitokių popierinių dokumentų įrišimo reikalavimai. Metodai ir medžiagos

(tapatus ISO 14416:2003 *Information and documentation – Requirements for binding of books, periodicals, serials and other paper documents for archive and library use – Methods and materials*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartu siekiama propaguoti tinkamą įrišimo kokybę, padėti racionalizuoti įrišimo procesus (pvz., naudojant automatizuotas sistemas) ir užtikrinti įrišimo medžiagų tiekimo tęstinumą. Jis taikomas knygų, periodinių leidinių ir archyvų dokumentų, kuriems taikomi specialūs ilgaamžiškumo ir patvarumo reikalavimai, įrišimui. Standartas netaikomas tomams, kurie kliento vertinami kaip turintys ypatingą meninę ar istorinę vertę, arba tomams, kurie dėl savo fizinių ypatumų negali būti įrišami laikantis šio tarptautinio standarto reikalavimų.

Standarto prieduose pateikiami galimi įrišimo procedūrų variantai; sprendimų kontrolinis sąrašas; pastabos apie knygy, įrištų suklijuojant atskirus lapus, įrišimo kokybės bandymą; įrištų ir įrišimo būdų iliustracijos.

Standarte pateikiamos 46 terminų apibrėžtys.

LST ISO 15489-1:2016 Informacija ir dokumentai. Dokumentų valdymas. 1 dalis. Sąvokos ir principai (tapatus ISO 15489-1:2016 *Information and documentation – Records management – Part 1: Concepts and principles*)

Šioje standarto dalyje siūlomos viešosiose arba privačiose organizacijose parengtų dokumentų valdymo rekomendacijos vidaus ir išorės naudotojams. Pateikiamos normos, skirtos užtikrinti, kad dokumentai būtų tinkamai rengiami, laikomi ir valdomi. Standartas apibrėžia norminamąją aplinką, kurią atitinka organizacija; jos dokumentų valdymo politiką ir atsakomybę; dokumentų valdymo reikalavimus; dokumentų savybes. Jame pateikiamos dokumentų valdymo sistemų projektavimo, kūrimo ir realizavimo bendrosios nuostatos bei apibūdinamos šių sistemų savybės. Standartas taip pat nustato ir dokumentų valdymo bei kontrolės priemones, teikia jų saugojimo ir tvarkymo nuostatas.

Standartas nepaima archyvinių dokumentų valdymo archyvinėse institucijose.

Standarte pateikiamos 19 terminų apibrėžtys.

LST ISO 15706-2:2008 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis audiovizualinis numeris (ISAN). 2 dalis. Versijos identifikatorius (tapatus ISO 15706-2:2007 *Information and documentation – International Standard Audiovisual Number (ISAN) – Part 2: Version identifier*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato savanorišką audiovizualinių kūrinių ir kitokio iš audiovizualinio kūrinio paimto ar glaudžiai su juo susijusio turinio identifikavimo sistemą. Standarto pagrindą sudaro Tarptautinio audiovizualinio numerio sistema (ISAN). Tarptautinis audiovizualinio kūrinio numeris, susietas su versijos segmentu, sudaro ISAN versijos identifikatorių (V-ISAN). V-ISAN yra registruotas unikalus audiovizualinio kūrinio arba susijusio turinio identifikatorius. Jis identifikuoja tam tikrą versiją arba susijusį turinį visą jo gyvavimo laiką. Jis skirtas naudoti, kai būtina tiksliai ir unikalai identifikuoti audiovizualinio kūrinio versiją arba susijusį turinį, pvz., audiovizualinio turinio gamybos ir platinimo sistemose, transliavimo taikomosiose programose ir kt.

Standarto prieduose nurodomi V-ISAN suteikimo kriterijai, pateikiami V-ISAN kontroliniai skaičiai, paaiškinamas V-ISAN dvejetainis ir XML kodavimas.

Standarte pateikiamos 13 terminų apibrėžtys.

LST ISO 15836-1:2018 Informacija ir dokumentavimas. *Dublin Core* metaduomenų elementų rinkinys. 1 dalis.

Pagrindiniai elementai

(tapatus ISO 15836-1:2017 *Information and documentation – The Dublin Core metadata element set – Part 1: Core elements*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato 15 pagrindinių metaduomenų elementų, skirtų įvairialypių išteklių aprašui sunorminti.

Standarto priede pateikiama išsamesnė informacija apie *Dublin Core* metaduomenų elementus (*Dublin Core Metadata Element Set*) ir *Dublin Core* metaduomenų iniciatyvos (DCMI) veiklą.

Standarte pateikiamos 21 termino apibrėžtys.

LST ISO 16175-1:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 1 dalis. Apžvalga ir principų formulavimas

(tapatus ISO 16175-1:2010 *Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 1: Overview and statement of principles*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte pateikiami principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi programinei įrangai, kuri naudojama elektroniniais įrašams biuro sistemoje kurti ir valdyti. Šiuo metu galioja daug tam tikrose teritorinėse jurisdikcijose taikomų funkcinų reikalavimų ir programinės įrangos naudojimo taisyklių. Standartu siekiama suvienyti šiuos reikalavimus ir taisykles atsižvelgiant į tarptautinės archyvų ir įrašų bei informacijos valdymo bendruomenės poreikius bei palengvinti šios bendruomenės pastangas veikti kartu su pasaulio programinės įrangos pramone.

Standarte yra 2-oje ir 3-oje LST ISO 16175-1:2011 dalyse vartojamų terminų žodynelis.

LST ISO 16175-2:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 2 dalis. Skaitmeninių įrašų valdymo sistemų gairės ir funkciniai reikalavimai

(tapatus ISO 16175-2:2011 *Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 2: Guidelines and functional requirements for digital records management systems*) (standarto tekstas anglų kalba)

Šios standarto dalies reikalavimai taikomi visų medijos tipų įrašams elektroninėje biuro sistemoje. Standartu siekiama nustatyti įrašų elektroninėje biuro sistemoje identifikavimo ir valdymo procesus bei reikalavimus;

apibrėžti įrašų valdymo funkcijas, kurias būtų galima įtraukti į elektroninių įrašų valdymo sistemų specifikacijas jas kuriant, naujinant arba perkant; įvertinti esamas įrašų valdymo sistemas.

Standarto priede yra esamų skaitmeninių įrašų valdymo sistemų įvertinimo reikalavimų kontrolinis sąrašas.

Standarte pateikiamos 16 terminų apibrėžtys.

LST ISO 16175-3:2011 Informacija ir dokumentavimas. Principai ir funkciniai reikalavimai, taikomi įrašams elektroninėje biuro sistemoje. 3 dalis. Įmonės sistemų įrašų gairės ir funkciniai reikalavimai (tapatus ISO 16175-3:2010 *Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 3: Guidelines and functional requirements for records in business systems*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato bendro pobūdžio skaitmeninių įrašų elektroninėje biuro sistemoje valdymo ir funkcionalumo reikalavimus. Standartu siekiama padėti organizacijoms suvokti reikalavimus, taikomus skaitmeninių įrašų valdymui; padėti organizacijoms tobulinti tokių įrašų valdymo procesus; sumažinti veiksmų dubliavimą ir lėšas identifikuojant mažiausiąjį įrašų biuro sistemoje funkcionalumo lygmenį; sunorminti programinės įrangos pardavėjams skirtus įrašų valdymo reikalavimus.

Standarto prieduose yra aiškinamasis žodynas ir apibūdinti įrašų integravimo į sistemą atitinkamais jos plėtros etapais aspektai.

LST ISO 16439: 2016 Informacija ir dokumentavimas. Bibliotekų poveikio vertinimo metodai ir procedūros (tapatus ISO 16439:2014 *Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia terminus, susijusius su bibliotekų poveikio vertinimu ir apibūdina tokio vertinimo metodus.

Standarto prieduose pateikiami poveikio tyrimų pavyzdžiai, patariama, kokius metodus pasirinkti ir apibūdinamas bibliotekų poveikio vertinimas kaip platesnio institucinio ir organizacinio vertinimo dalis.

Standarte pateikiamos 77 terminų apibrėžtys.

LST ISO 18461: 2017 Tarptautinė muziejų statistika (tapatus ISO 18461:2016 *International museum statistics*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia rekomendacijas, kaip muziejams rinkti ir skelbti statistinius duomenis, kurie naudojami rengiant strateginius planus ir tobulinant valdymą, atsiskaitant suinteresuotiems subjektams (finansavimo institucijoms, politikams, plačiajai visuomenei), propaguojant muziejų vaidmenį mokslo, švietimo, ekonomikos ir kultūros srityse bei regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu lyginant veiklos rezultatus.

Standarte pateikiamos 116 terminų apibrėžtys.

Standarto priede rekomenduojamos rinkinių statistinių duomenų kategorijos.

LST ISO 21127:2017 Informacija ir dokumentavimas. Kultūros paveldo informacijos mainų ontologija (tapatus ISO 21127:2014 *Information and documentation – A reference ontology for the interchange of cultural heritage information*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartu siekiama sukurti konceptualų pagrindą kultūros paveldą saugančių organizacijų (muziejų, bibliotekų, archyvų) bendradarbiavimui suderinant iš pirmo žvilgsnio nesuderinamus informacijos šaltinius ir nustatyti informacijos mainų tarp skirtingų kultūros paveldo institucijų gaires. Šis standartas yra srities ontologija, skirta kultūros paveldo informacijai. Jis nėra numatytas taikyti kaip norminė specifikacija, nurodanti, ką kultūros paveldo institucijos turi dokumentuoti; jo tikslas – sudaryti sąlygas informacijos mainams ir integracijai tarp įvairiarūšių kultūros paveldo informacijos šaltinių. Standarte ontologija išreiškiama grupe tarpusavyje susijusių sąvokų su apibrėžtimis. Apibūdinama 80 ontologijos klasių ir 130 savybių.

Standarto praktinio taikymo sritis yra rinkinys pamatinių standartų, skirtų muziejų rinkinių dokumentavimui. Šis standartas gali būti naudojamas kaip šių, rinkinyje esamų, pamatinių standartų tobulinimo pagrindas ir vadovas.

Standarte pateiktos 24 terminų apibrėžtys.

Standarto prieduose apibūdinama klasių ir savybių hierarchija.

LST ISO 22310:2007 Informacija ir dokumentavimas. Rekomendacijos standartų projektų rengėjams dėl dokumentų valdymo reikalavimų formulavimo standartuose (tapatus ISO 22310:2006 *Information and documentation – Guidelines for standards drafters for stating records management requirements in standards*)

Standarto tikslas – palengvinti dokumentų ir jų valdymo reikalavimų naujuose ar peržiūrimuose standartuose rengimą, bei užtikrinti, kad šie reikalavimai atitiktų aukščiau išvardytus svarbiausius darnos ir funkcinio suderinamumo kriterijus. Šių rekomendacijų naudojimas turėtų padėti užtikrinti funkcinį suderinamumą ir

suvienodinti dokumentų valdymo ir valdymo sistemų standartus siekiant palengvinti bendrų standartų taikymą to pageidaujančioms organizacijoms.

Standartas skirtas naudoti visiems ISO nariams, kurie susiję su dokumentų valdymo arba dokumentų reikalavimų standartuose tobulinimu. Jis taip pat gali būti naudojamas ir tarptautinio, regioninio ar nacionalinio lygmens organizacijų, kurios nėra ISO nariai ir kurios svarsto galimybę įsitraukti arba yra įsitraukusios į dokumentų valdymo reikalavimų standartuose ir (arba) panašiuose dokumentuose tobulinimą.

LST ISO 23081-1:2018 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo procesai. Dokumentų metaduomenys. 1 dalis. Principai

(tapatus ISO 23081-1:2017 *Information and documentation – Records management processes – Metadata for records – Part 1: Principles*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato dokumentų valdymo metaduomenų kūrimo, administravimo ir naudojimo taisykles bei paaiškina tokių metaduomenų valdymo principus. Standarte apibrėžta LST ISO 15489:2003 reikalavimus atitinkančių metaduomenų samprata, diegimas ir naudojimo principai; akcentuojama dokumentų valdymo metaduomenų svarba veiklos procesuose; apibrėžiami skirtingi metaduomenų, palaikančių veiklos ir dokumentų valdymo procesus, vaidmenys ir tipai; nustatomos šių metaduomenų valdymo ribos.

Standarte pateikiamos 10 terminų apibrėžčių.

LST ISO 23081-2:2009 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų metaduomenų valdymas. 2 dalis. Konceptijos ir realizacijos klausimai

(tapatus ISO 23081-2:2009 *Information and documentation – Managing metadata for records – Part 2: Conceptual and implementation issues*) (standarto tekstas anglų kalba)

Ši standarto dalis nustato metaduomenų elementų, atitinkančių LST ISO 23081-1 pateiktus principus ir įdiegimo nuostatas, apibrėžimo modelį. Šiuo modeliu siekiama sunorminti dokumentų ir svarbiausių kontekstinių dokumentų elementų aprašymą; pateikti bendrą nuolatinių agregavimo vietų koncepciją ir taip suteikti galimybę funkciškai derėti įvairių organizacijų sistemų dokumentams bei su jais susijusiai informacijai; suteikti galimybę daug kartų naudoti metaduomenis ir juos norminti.

Standarte pateikiamos 8 terminų apibrėžtys.

LST ISO 25964-1:2012 Informacija ir dokumentavimas. Sisteminiai žodynai ir sąsaja su kitais žodynais. 1 dalis.
Sisteminiai žodynai, skirti informacijos paieškai
(tapatus ISO 25964-1:2011 *Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies – Part 1: Thesauri for information retrieval*) (standarto tekstas anglų kalba)

Šioje standarto dalyje siūlomos sisteminių žodynų, skirtų informacijos paieškos programoms, plėtros ir priežiūros rekomendacijos. Standartas taikomas vienkalsbiams ir daugiakalsbiams sisteminiams žodynams, naudojamiems informacijos paieškai visų medijos tipų informacijos ištekliuose (tekstas, garsas, judantis arba nejudantis vaizdas, fizinis objektas, įvairialypė informacija), įskaitant ir žinių bazes bei portalus, bibliografines duomenų bazes, tekstus, muziejų ir multimedijos rinkinius. Joje taip pat nustatomas ir sisteminių žodynų duomenų importo ir eksporto modelis bei rekomenduojamas tokio importo ir eksporto formatas.

Standarto priede yra publikuotų sisteminių žodynų rodinių pavyzdžiai.

Standarte yra jame vartojamų terminų rodyklė ir apibrėžiami 64 terminai.

LST ISO 26324:2013 Informacija ir dokumentavimas. Objekto skaitmeninio identifikatoriaus sistema
(tapatus ISO 26324:2012 *Information and documentation – Digital object identifier system*)

Standartas apibūdina objekto skaitmeninio identifikatoriaus sistemos funkcinius sintaksės, aprašo ir sprendimo komponentus bei bendrus objekto skaitmeninio identifikatoriaus (DOI) vardų kūrimo, registravimo ir administravimo principus. Standarte apibrėžta DOI vardo, naudojamo bet kokios materialios formos (skaitmeninės arba fizinės) objektui ar abstrakcijai (pvz., tekstiniam kūriniiui) identifikuoti, sintaksė, kai tokį objektą ar abstrakciją būtina funkciškai atskirti nuo kitų objektų. Standartas apibūdina, kaip DOI sistemą galima taikyti kartu su kita identifikatoriaus schema (pvz., numatant papildomas funkcijas, tokias kaip sprendimas) ir kaip naudojant DOI metaduomenų įrašą ir (arba) DOI sintaksę, tokios schemas simbolių eilutė gali būti integruojama į DOI sistemą. Standartas neapibūdina specifinių technologijų, taikomų DOI sistemos funkciniams sintaksės, aprašo ir sprendimo komponentams realizuoti.

Standarto prieduose pateikiamos DOI sistemos ir kitų identifikatorių schemų santykis bei apibūdinamas DOI metaduomenų aprašas.

Standarte pateikiamos 16 terminų apibrėžtys.

LST ISO 27729:2015 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinis standartinis vardo identifikatorius (ISNI)
(tapatus ISO 27729:2012 *Information and documentation – International standard name identifier (ISNI)*)
(standarto tekstas anglų kalba)

Standarte apibūdinamas Tarptautinis standartinis vardo identifikatorius (ISNI). ISNI sistema unikalčiai identifikuoja įvairių kūrybinės veiklos sričių viešąsias tapatybes ir leidžia pašalinti jų dviprasmiškumą. ISNI nėra skirtas teikti tiesioginę prieigą prie išsamios informacijos apie viešąsias tapatybes, tačiau gali nukreipti į kitas sistemas, kuriose tokia informacija yra.

Standarto prieduose pateikimas ISNI kontrolinio ženklo apskaičiavimo metodas, ISNI registravimui būtini metaduomenys ir bendrieji ISNI suteikimo bei naudojimo principai; išaiškinama ISNI administravimo sistema ir ISNI bei kitų identifikatorių santykis.

Standarte pateikiamos 4 terminų apibrėžtys.

LST ISO 28500:2018 Informacija ir dokumentavimas. WARC failo formatas
(tapatus ISO 28500:2017 *WARC file format*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte apibūdinamas WARC failo formatas, sujungiantis įvairius skaitmeninius išteklius ir susijusią informaciją viename archyvine faile. Be pirminio turinio, tokiame faile kaupiama taip pat ir susijęs antrinis turinys: metaduomenys, dubliavimo sekimo įvykiai, duomenų pasikeitimo atvejai.

Standarto prieduose pateikiami WARC failo įrašų ir jų sudarymo atvejų pavyzdžiai, WARC failo dydžio ir pavadinimų bei WARC failų glaudinimo rekomendacijos.

Standarte pateikiamos 6 terminų apibrėžtys.

LST ISO 30300:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas
(tapatus ISO 30300:2011 *Information and documentation – Management systems for records – Fundamentals and vocabulary*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia rekomendacijas dokumentų valdymo sistemoms, kuriomis siekiama padėti organizacijoms rengti dokumentų valdymo strategiją ir ją tobulinti bei atlikti veiklos vertinimą ir stebėseną.

Standarte pateikiamos 29 terminų apibrėžtys.

Standarto priede apibūdinami metodai, kurie buvo taikomi rengiant aiškinamąjį žodyną.

LST ISO 30301:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Reikalavimai (tapatus ISO 30301:2011 *Information and documentation – Management systems for records – Requirements*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia rekomendacijas dokumentų valdymo sistemoms, kuriomis siekiama padėti organizacijoms rengti dokumentų valdymo strategiją ir ją tobulinti bei atlikti veiklos vertinimą ir stebėseną.

Standarto priede pateikiamas savęs vertinimui skirtas kontrolinis sąrašas.

LST ISO 30302:2016 Informacija ir dokumentavimas. Dokumentų valdymo sistemos. Įdiegimo gairės (tapatus ISO 30302:2015 *Management systems for records – Guidelines for implementation*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia praktinių patarimų, kaip organizacijoje sukurti dokumentų valdymo sistemą laikantis standarto LST ISO 30301:2016 nuostatų.

Standarto priede pateikiami organizacinio konteksto analizei naudingų informacijos šaltinių ir tokios analizės reikalavimų pavyzdžiai.

Iš Europos standartizacijos komiteto (CEN) perimti standartai

LST EN 15744:2009 Filmų identifikavimas. Mažiausias kinematografinių kūrinių metaduomenų rinkinys (tapatus EN 15744:2009 *Film identification – Minimum set of metadata for cinematographic works*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standarte pateikiamas išsamus kinematografinių kūrinių metaduomenų elementų rinkinys. Standartas išsamiai nereglamentuoja peržiūros reikalavimų ir prieigos sąlygų. Standarte pateikiamos nuostatos dėl išsamių duomenų pateikimo nepažeidžiant suderinamumo.

Standarte pateikiamos 8 terminų apibrėžtys.

LST EN 15757:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Techniniai reikalavimai, keliami temperatūrai ir santykinei drėgmei siekiant riboti organinių higroskopinių medžiagų mechaninę pažeidimą dėl klimato veikimo (tapatus EN 15757:2010 *Conservation of cultural property – Specifications for temperature and relative humidity to limit climate-induced mechanical damage in organic hygroscopic materials*)

Standartas nustato reikalavimus, keliamus temperatūrai ir santykinei drėgmei siekiant riboti vidaus patalpos aplinkoje (muziejuose, galerijose, saugojimo vietose, archyvuose, bibliotekose, bažnyčiose, šiuolaikiniuose ir istoriniuose pastatuose) ilgą laiką saugojamų arba eksponuojamų organinių higroskopinių medžiagų mechaninę pažeidimą dėl klimato veikimo.

LST EN 15758:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Oro ir objektų paviršių temperatūrų matavimo procedūros ir matuokliai (tapatus EN 15758:2010 *Conservation of cultural property – Procedures and instruments for measuring temperatures of the air and the surfaces of objects*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia oro ir kultūros paveldo objektų paviršių temperatūrų patalpos bei lauko aplinkoje matavimo procedūras ir mažiausiuosius tokiems matavimams skirtų instrumentų parametrus. Teikiamos rekomendacijos, kaip tiksliai atlikti matavimus siekiant užtikrinti objektų saugumą; jos skirtos tiems, kurie atsakingi už aplinką ir jos diagnostiką bei pastatų, kolekcijų ar atskirų objektų išsaugojimą ir priežiūrą.

LST EN 15759-1:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Vidaus klimatas. 1 dalis. Bažnyčių, koplyčių ir kitų kulto vietų šildymo gairės (tapatus EN 15759-1:2011 *Conservation of cultural property – Indoor climate – Part 1: Guidelines for heating churches, chapels and other places of worship*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas siūlo gaires, kaip nusistatyti bažnyčių, koplyčių ir kitų kulto vietų, tokių kaip mečetės ir sinagogos, šildymo strategiją bei pasirinkti tokiose vietose naudojamą šildymo sistemas siekiant išvengti žalos kultūros vertybėms ir sukurti tvarų tokių pastatų naudojimą užtikrinančią vidaus patalpų aplinką. Standartas skirtas daugumai kulto vietų neatsižvelgiant į jų dydį ir konstrukciją. Jis reglamentuoja ne tik naujų šildymo sistemų įrengimą, bet ir senų sistemų keitimą naujomis. Standartas taikomas kultūros paveldui priskiriamiesiems pastatams ir pastatams, kuriuose saugojami kultūros paveldo objektai. Jis reglamentuoja vidaus patalpų klimatinės sąlygas, šildymo strategiją ir jos įgyvendinimo techninius sprendimus, tačiau jo taikymo sritis neapima pačios techninės įrangos.

LST EN 15759-2:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Vidaus klimatas. 2 dalis. Ventiliacijos valdymas kultūros paveldo pastatams ir rinkiniams apsaugoti
(tapatus EN 15759:2018 *Conservation of cultural heritage – Indoor climate – Part 2: Ventilation management for the protection of cultural heritage buildings and collections*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 15801:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Kapiliarinės sugerties nustatymas
(tapatus EN 15801:2009 *Conservation of cultural property – Test methods – Determination of water absorption by capillarity*)

Standartas nustato metodą, kaip nustatyti akytosios neorganinės medžiagos, kuri naudojama kultūros paveldo srityje arba jam priskiriama, vandens kapiliarinę sugertį. Metodas taikomas neapdorojamai ir apdorojamai arba sendinamai akytajai neorganinei medžiagai.

LST EN 15802:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Statinio sąlyčio kampo nustatymas
(tapatus EN 15802:2009 *Conservation of cultural property – Test methods – Determination of static contact angle*)

Standartas nustato metodą, kaip išmatuoti vandens lašo statinio sąlyčio kampą ant akytosios neorganinės medžiagos, kuri naudojama kultūros paveldo srityje arba jam priskiriama. Metodas taikomas neapdorojamai ir apdorojamai arba sendinamai akytajai neorganinei medžiagai.

LST EN 15803:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Pralaidumo vandens garui nustatymas (δp)
(tapatus EN 15803:2009 *Conservation of cultural property – Test methods – Determination of water vapour permeability (δp)*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas pateikia metodą, kaip nustatyti akytosios neorganinės medžiagos, kuri naudojama kultūros paveldo srityje arba jam priskiriama, pralaidumą vandens garui (angl. „water vapour permeability“, WAP). Metodas taikomas neapdorojamai ir apdorojamai arba sendinamai akytajai neorganinei medžiagai.

LST EN 15886:2010 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Paviršių spalvos matavimas (tapatus EN 15886:2010 *Conservation of cultural property – Test methods – Colour measurement of surfaces*)

Standartas nustato bandymo metodą, kaip išmatuoti akytosios neorganinės medžiagos paviršiaus spalvą. Metodas taikomas neapdorojamai ir apdorojamai arba sendinamai akytajai neorganinei medžiagai.

LST EN 15898:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Pagrindiniai bendrieji terminai ir jų apibrėžtys (tapatus EN 15898:2011 *Conservation of cultural property – Main general terms and definitions*)

Standartas apibrėžia pagrindinius bendruosius terminus, vartojamus kultūros paveldo išsaugojimo srityje.

Daugiausia dėmesio kreipiamą į plačiausiai vartojamus ir ypatingos svarbos terminus.

LST EN 15907:2010 Filmų identifikavimas. Metaduomenų funkcinio suderinamumo pagerinimas. Elementų rinkiniai ir sandaros (tapatus EN 15907:2010 *Film identification – Enhancing interoperability of metadata – Element sets and structures*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia metaduomenų rinkinį, skirtą kinematografiniams kūriniams aprašyti, ir terminai, skirti vartoti keičiantis tokiais metaduomenimis, bei pagrindinės esybės ir santykiai, naudojami apibrėžiant duomenų modelius ir sisteminant metaduomenis apie kinematografinius kūrinius.

Standarto priede pateikiamos laiko tarpų išraiškos.

Standarte pateikiamos 13 terminų apibrėžtys.

LST EN 15946:2011 Kultūros vertybių išsaugojimas. Transportuojamų vertybių pakavimo principai (tapatus EN 15946:2011 *Conservation of cultural property – Packing principles for transport*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibūdina objektų, kuriuos savininkas / saugotojas laiko parengtais transportuoti, pakavimo procesą.

LST EN 15999-1:2014 Kultūros paveldo išsaugojimas. Vitrinų, naudojamų kultūros vertybėms eksponuoti ir saugoti, projektavimo gairės. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai
(tapatus EN 15999-1:2014 *Conservation of cultural heritage – Guidelines for design of showcases for exhibition and preservation of objects – Part 1: General requirements*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia vitrinų, naudojamų kultūros paveldo vertybėms eksponuoti ir saugoti, savybes ir naudojimo sąlygas. Standartu siekiama sumažinti eksponuojamų arba saugojamų objektų sąveiką su aplinka ir atitiktis išsaugojimo reikalavimams.

LST EN 16085:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Ėminių ėmimo iš kultūros vertybių medžiagų metodika. Bendrosios taisyklės
(tapatus EN 16085:2012 *Conservation of cultural property – Methodology for sampling from materials of cultural property – General rules*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato ėminių ėmimo iš kultūros vertybių medžiagų metodologiją ir kriterijus. Jis reglamentuoja, kaip tokia medžiaga (-os) apibūdinamos, kaip įvertinamos sąlygos, nustatomos irimo priežastys, pasirenkami išsaugojimo būdai. Jis teikia taip pat ir ėminių dokumentavimo bei apdorojimo reikalavimus.

LST EN 16095:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Kilnojamojo kultūros paveldo būklės registravimas
(tapatus EN 16095:2012 *Conservation of cultural property – Condition recording for movable cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato kilnojamojo kultūros paveldo būklės registravimo tikslą ir kontekstą. Standartas taikomas visiems kilnojamojo kultūros paveldo tipams – tiek atskiriems objektams, tiek ir jų kolekcijoms – o taip pat ir nekilnojamiems objektams, esantiems pastatų bei paminklų dalimi.

LST EN 16096:2012 Kultūros vertybių išsaugojimas. Nekilnojamojo kultūros paveldo būklės įvertinimas ir ataskaita
(tapatus EN 16096:2012 *Conservation of cultural property – Condition survey and report of built cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas teikia gaires, kaip įvertinti ir dokumentuoti nekilnojamojo kultūros paveldo būklę ir teikti apie ją ataskaitas. Aptariama, kaip įvertinti pastato arba kitos konstrukcijos būklę ją apžiūrint ir, jeigu būtina, atliekant paprastus matavimus. Standartas taikomas visam nekilnojamajam kultūros paveldui: pastatams, griuvėsiams, tiltams ir kitokioms struktūroms. Jis netaikomas archeologinių kasinėjimų vietoms ir kultūriniais kraštovaizdžiams. Standartas nereglamentuoja, kaip atlikti nekilnojamojo kultūros paveldo diagnozę.

LST EN 16141:2013 Kultūros paveldo išsaugojimas. Aplinkos sąlygų valdymo gairės. Atvirieji saugojimo įrenginiai: centry, skirtų kultūros paveldui saugoti ir tvarkyti, apibrėžtys ir charakteristikos
(tapatus EN 16141:2012 *Conservation of cultural heritage – Guidelines for management of environmental conditions – Open storage facilities: definitions and characteristics of collection centres dedicated to the preservation and management of cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia vietų, skirtų kultūros paveldui saugoti, laikyti ir valdyti bei teikti prieigą, charakteristikas. Jame aptariama, į ką kreiptinas dėmesys siekiant optimalaus išsaugojimo ir prieigos.

LST CEN/TS 16163:2014 Kultūros vertybių išsaugojimas. Vidaus parodų tinkamo apšvietimo parinkimo gairės ir procedūros
(tapatus CEN/TS 16163:2014 *Conservation of cultural heritage – Guidelines and procedures for choosing appropriate lighting for indoor exhibitions*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia apšvietimo techninius reikalavimus, atitinkančius su optiniais, demonstravimo ir saugojimo aspektais susijusias išsaugojimo strategines nuostatas bei aptaria, kaip apšvietimo projektiniai sprendimai veikia kultūros vertybių išsaugojimą. Teikiamos mažiausiųjų ir didžiausiųjų apšvietimo lygio verčių rekomendacijos. Standartu siekiama padėti nustatyti tinkamo apšvietimo, kuris užtikrintų eksponatų išsaugojimą, strategines kryptis ir orientyrus, skirtus saugotojams ir projektų vadovams. Standarto techniniai reikalavimai reglamentuoja paveldo objektų, eksponuojamų tiek viešose, tiek ir privačiose erdvėse, apšvietimą; jis netaikomas apšvietimui kituose kontekstuose, tokiuose kaip kolekcijų eksponavimas po atviru dangumi ir kt.

LST EN 16242:2013 Kultūros vertybių išsaugojimas. Oro drėgmės ir drėgmės mainų tarp oro ir kultūros vertybių matavimo procedūros ir matuokliai
(tapatus EN 16242:2012 *Conservation of cultural heritage – Procedures and instruments for measuring humidity in the air and moisture exchanges between air and cultural property*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato gaires, procedūras ir būdus, kaip išmatuoti santykinę oro drėgmę patalpos ir lauko aplinkoje. Jame nurodoma, kaip santykinė oro drėgmė gali būti apskaičiuojama tiesiogiai arba naudojant oro temperatūros, drėgnojo termometro temperatūros ir rasos taško temperatūros rodiklius. Teikiamos rekomendacijos, kaip tiksliai įvertinti aplinkos sąlygas bei drėgmės mainus tarp oro ir kultūros paveldo objektų. Standartas skirtas tiems, kurie atsakingi už pastatų, kolekcijų bei atskirų objektų aplinkos diagnostiką, išsaugojimą ir priežiūrą.

LST EN 16302:2013 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Vandens sugerties matavimas pipetės metodu

(tapatus EN 16302:2013 *Conservation of cultural heritage – Test methods – Measurement of water absorption by pipe method*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato metodą, kaip išmatuoti aktyviųjų neorganinių medžiagų, kurios naudojamos kultūros paveldo srityje arba jam priskiriamos, vandens sugertį pipetės metodu. Metodas taikomas neapdorojamai ir apdorojamai bei sendinamai aktyviajai neorganinei medžiagai. Jis gali būti taikomas tiek laboratorijoje, tiek ir *in situ*.

LST EN 16322:2014 Kultūros vertybių išsaugojimas. Bandymo metodai. Džiūvimo savybių nustatymas

(tapatus EN 16322:2013 *Conservation of cultural heritage – Test methods – Determination of drying properties*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas pateikia metodą, kaip nustatyti kultūros paveldui naudojamų arba jam priskiriamų aktyviųjų neorganinių medžiagų džiūvimo pobūdį. Metodas gali būti taikomas neapdorojamoms ir apdorojamoms bei sendinamoms aktyviosioms neorganinėms medžiagoms.

LST CEN/TS 16371:2012 Gairės, skirtos EN 15744 ir EN 15907 įdiegėjams

(tapatus CEN/TS 16371:2012 *Film identification – Guidelines for implementors of EN 15744 and EN 15907*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas apibrėžia technologines LST ISO 15907:2010 ir (iš dalies) LST ISO 15744:2009 įdiegimo nuostatas siekiant keisti kinematografinių kūrinių metaduomenimis.

Standarto priede pateiktas LST ISO 15907:2010 standarte apibrėžtų elementų ir atributų, kurie tam tikrame kontekste gali būti iš naujo apibrėžiami, sąrašas.

Standarte pateikiamos 7 terminų apibrėžtys.

LST EN 16455:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Tirpių druskų ekstrahavimas ir nustatymas gamtiniame akmenyje ir giminiškose medžiagose, panauduotuose ir naudojamuose kultūros paveldo objektuose

(tapatus EN 16455:2014 *Conservation of cultural heritage – Extraction and determination of soluble salts in natural stone and related materials used in and from cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato metodologiją, kaip atlikti kiekybinę ir kokybinę anijonų ir katijonų, gautų tirpdant druskas, esančias natūraliame akmenyje arba kitokioje kultūros paveldui priskiriamoje akytoje neorganinėje medžiagoje, o taip pat ir restauravimui naudojamose medžiagoje bei produktuose.

LST EN 16515:2015 Kultūros vertybių išsaugojimas. Gamtinio akmens, naudojamo kultūros vertybėse, apibūdinimo gairės

(tapatus EN 16515:2015 *Conservation of cultural heritage – Guidelines to characterize natural stone used in cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato metodologiją, kaip apibūdinti sveikus ir suirusius akmenis naudojant iš jų paimtus éminius. Teikiamos rekomendacijos, kaip pasirinkti metodus, kuriais būtų galima nustatyti kultūros paveldo paminklų ir objektų natūralaus akmens mineralogines, paviršiaus struktūros, fizines, chemines ir mechanines savybes.

LST EN 16572:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Techninių terminų, susijusių su kultūros paveldo srityje naudojamu mūro skiediniu, išoriniu ir vidiniu tinku, žodynas

(tapatus EN 16572:2015 *Conservation of cultural heritage – Glossary of technical terms concerning mortars for masonry, renders and plasters used in cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

Be terminų trejomis oficialiomis CEN kalbomis (anglų, prancūzų ir vokiečių) standarte tik informavimo tikslais pateikiami taip pat ir atitinkami terminai olandų, italų, graikų, švedų ir ispanų kalbomis. CEN terminais ir apibrėžtimis gali būti laikomi tik oficialiomis kalbomis pateikti terminai ir apibrėžtys.

LST EN 16581:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Akytųjų neorganinių medžiagų paviršiaus apsauga.

Laboratoriniai bandymo metodai hidrofobinių gaminių charakteristikoms įvertinti

(tapatus EN 16581:2014 *Conservation of cultural heritage – Surface protection for porous inorganic materials – Laboratory test methods for the evaluation of the performance of water repellent products*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato metodologiją, kaip laboratoriniu būdu įvertinti akytųjų neorganinių medžiagų apsaugai naudojamų hidrofobinių gaminių charakteristikas. Metodologija remiasi parametrais, kurie nustatomi taikant standartinius bandymo metodus prieš sendinant ir sendinimui pasibaigus.

LST EN 16648:2015 Kultūros paveldo išsaugojimas. Transportavimo metodai

(tapatus EN 16648:2015 *Conservation of cultural heritage – Transport methods*) (standarto tekstas anglų kalba)

Standartas nustato principus, kurių būtina laikytis transportuojant kilnojamąjį kultūros paveldą, kaip nurodyta EN 15946 standarte.

LST EN 16682:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Nekilnojamąjį kultūros paveldą sudarančių medžiagų drėgmės kiekio ar vandens kiekio matavimo metodai

(tapatus EN 16682:2017 *Conservation of cultural heritage – Methods of measurement of moisture content, or water content, in materials constituting immovable cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 16782:2016 Kultūros paveldo išsaugojimas. Aktyviųjų neorganinių medžiagų valymas. Kultūros paveldo objektų valymo lazeriu technologijos

(tapatus EN 16782:2016 *Conservation of cultural heritage – Cleaning of porous inorganic materials – Laser cleaning techniques for cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 16790:2016 Kultūros paveldo išsaugojimas. Integruota kenkėjų kontrolė kultūros paveldui apsaugoti (tapatus EN 16790:2016 *Conservation of cultural heritage – Integrated pest management (IPM) for protection of cultural heritage*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 16853:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Sprendimų priėmimas, planavimas ir įgyvendinimas (tapatus EN 16853:2017 *Conservation of cultural heritage – Decision making, planning and implementation*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 16873:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Sausumos archeologinėse vietose rastos įmirkusios medienos tvarkymo gairės

(tapatus EN 16873:2016 *Conservation of cultural heritage – Guidelines for the management of waterlogged wood on archaeological terrestrial sites*)

LST EN 16883:2017 Kultūros paveldo išsaugojimas. Istorinių pastatų energinių charakteristikų gerinimo gairės (tapatus EN 16883:2017 *Conservation of cultural heritage – Guidelines for improving the energy performance of historic buildings*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 16893:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Paveldo rinkiniams saugoti ar naudoti skirtų pastatų ar patalpų vietos, statybos ir pritaikymo reikalavimai

(tapatus EN 16893:2018 *Conservation of cultural heritage – Specifications for location, construction and modification of buildings or rooms intended for the storage or use of heritage collections*) (standarto tekstas anglų kalba)

LST EN 17036:2018 Kultūros paveldo išsaugojimas. Apdorotų ar neapdorotų aktyviųjų neorganinių medžiagų paviršių dirbtinis sendinimas imituojama saulės spinduliuote
(tapatus EN 17036:2018 *Artificial ageing by simulated solar radiation of the surface of untreated or treated porous inorganic materials*) (standarto tekstas anglų kalba)

Naujausią informaciją apie standartus, jų technines pataisas ir galiojimo pasikeitimus žr. Lietuvos standartizacijos departamento svetainę adresu <http://www.lsd.lt>

Parengta 2019-12-30